Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Ondernemend en betrokken.

Concept

Uitvoeringsstrategie *2022*

Omgevingsvisie *Gemeente* **Edam-Volendam**

Voorwoord | Uitvoeringsstrategie 2022

Van visie naar uitvoering! **In onze ontwerp omgevingsvisie hebben we onze samenhangende strategische *visie*, de hoofdlijnen van ons beleid en heldere ambities voor de leefomgeving van Edam-Volendam benoemd. In de Uitvoeringsstrategie 2022 stippelen we op samenhangende wijze de route uit hoe, waar en wanneer we *uitvoering* willen geven aan de doelstellingen en ambities uit onze ontwerp omgevingsvisie. We doen dat aan de hand van de zes grootste opgaven, waar we mee aan de slag gaan. De uitvoeringsstrategie vormt daarmee een raamwerk en samenhangende basis voor het werken met programma's en programmatisch werken in de gemeente Edam-Volendam.**

Omgevingswet

De uitvoeringsstrategie is onderdeel van de implementatie van de *Omgevingswet* binnen de gemeente Edam-Volendam. Hoe de gemeente Edam-Volendam wil omgaan met het invoeren van de Omgevingswet staat in het Ambitiedocument Omgevingswet. De organisatorische ambitie daarin is hoog! Door het opstellen van de uitvoeringsstrategie geven we daar mede invulling aan.

Uitvoeringsstrategie

De uitvoeringsstrategie wordt onderdeel van de definitieve omgevingsvisie en vormt in Edam-Volendam onder de Omgevingswet samen met de programma's en het omgevingsplan een 'beleidscyclus'. De omgevingsvisie houdt een heldere koers vast richting onze toekomst. De uitvoeringsstrategie wordt daar een meer flexibel onderdeel van. Deze flexibiliteit biedt - binnen de koers van de visie - ruimte om (politieke) accenten te leggen of biedt de mogelijkheid om te reageren op veranderingen in onze leefomgeving als die daar om vragen. De omgevingsvisie en het omgevingsplan vallen onder de bevoegdheid van de raad. Voor de programma's ligt dit bij het college.

Van de kant!

In de Uitvoeringsstrategie 2022 gaan we met zes opgaven *van de kant* om invulling te geven aan de koers van onze ontwerp omgevingsvisie! Dit zijn de opgaven ***Wonen***, ***Warmte, energie & klimaat***, ***Landelijk gebied & Landschap***, ***Werklocaties***, ***Mobiliteit*** en ***Waterfront***.

Concept omgevingsvisie

Gemeente Edam-Volendam maakt samen met inwoners, ondernemers, belangenverenigingen en andere overheden een omgevingsvisie voor de gemeente Edam-Volendam. In de omgevingsvisie benoemen wij onze visie, de hoofdlijnen van ons beleid voor onze leefomgeving en onze ambities. ***Medio 2023 willen we onze definitieve omgevingsvisie klaar hebben.*** De voorliggende uitvoeringsstrategie wordt onderdeel van die omgevingsvisie.

Wonen
Warmte
energie & klimaat
Landelijk gebied &
landschap
Werk
locaties
Mobiliteit
Waterfront

Inhoud | Uitvoeringsstrategie 2022

ALGEMEEN | Nederland stapt over op de Omgevingswet! **PAGINA 06**

WERKWIJZE | Een samenhangende benadering **PAGINA 08**

OPGAVE 1 | Wonen **PAGINA 10**

OPGAVE 2 | Warmte, Energie & Klimaat **PAGINA 12**

OPGAVE 3 | Landelijk gebied & Landschap **PAGINA 14**

OPGAVE 4 | Werklocaties **PAGINA 16**

OPGAVE 5 | Mobiliteit **PAGINA 18**

OPGAVE 6 | Waterfront **PAGINA 20**

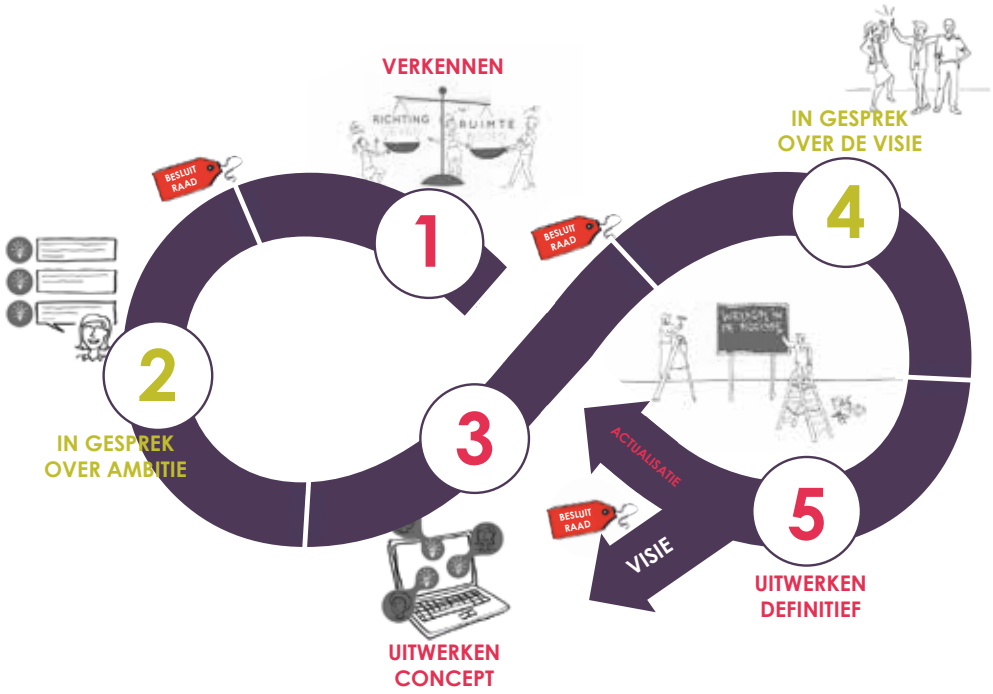

Proces omgevingsvisie

Gemeente Edam-Volendam werkt samen met inwoners, ondernemers, belangenverenigingen en andere overheden aan een omgevingsvisie. We hebben daarvoor een overzichtelijk proces ingericht.

1. In stap 1 hebben we intensieve verkenning van onze leefomgeving in de gemeente Edam-Volendam uitgevoerd.
2. Vervolgens hebben we enorm veel interessante gesprekken gehad over de ambitie van onze gemeente als het gaat om onze leefomgeving.
3. In stap 3 hebben we een verdiepingsslag gemaakt in de vorm van een 'tijdmachine' om onze koers en de samenhang tussen onderwerpen te verkennen. Vervolgens is een concept omgevingsvisie opgesteld en vrijgegeven door onze raad.
4. De concept omgevingsvisie heeft ter inzage gelegen en is besproken met diverse partijen.
5. Op basis van de gesprekken over de concept omgevingsvisie is gebleken dat we samen behoefte hebben aan meer concreetheid. Daarom werken we in stap 5 aan een uitvoeringsstrategie. Aan de hand van een Milieu Effect Rapportage (planMER) voegen we de Uitvoeringsstrategie en de omgevingsvisie samen tot een definitieve omgevingsvisie. Medio 2023 willen we onze definitieve omgevingsvisie klaar hebben.

ALGEMEEN | Nederland stapt over op de Omgevingswet!

In Nederland hebben we nu veel verschillende wetten en regels over bouwen, verkeer, wonen, erfgoed, milieu, natuur en water. Om het eenvoudiger en overzichtelijker te maken, treedt naar verwachting in 2023 de *Omgevingswet* in werking. De Omgevingswet bundelt al deze wetten in één wet. De bedoeling is dat bedrijven, bewoners en overheden makkelijker zaken kunnen doen op het gebied van ruimtelijke ordening. Er komt meer ruimte voor initiatief, er zijn minder vergunningen nodig en de procedures worden korter. Alle digitale informatie is op één plek te vinden. De Omgevingswet richt zich ook op meer duurzaamheid, meer maatwerk en het beter betrekken van de samenleving bij ruimtelijke plannen.

Omgevingsvisie, omgevingsplan en programma

Bij de Omgevingswet horen nieuwe 'instrumenten', zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en het programma. Elke gemeente moet met deze instrumenten gaan werken. Welke instrumenten gebruiken we nu in Edam-Volendam? Op dit moment hebben we twee structuurvisies en aparte visies over onderwerpen als verkeer, wonen, bouwen, zorg, milieu, water en natuur. Niet alle stukken zijn meer actueel. Daarnaast hebben we een groot aantal verschillende bestemmingsplannen met de (bouw)regels per gebied.

Waar gaan we naar toe?

We willen dat ons ruimtelijke beleid simpeler wordt, met minder regels en meer ruimte voor initiatief. Daarom maken we:

- **Eén visie voor alle onderwerpen die met de leefomgeving te maken hebben: de omgevingsvisie.** *In januari 2022 heeft onze raad de ontwerp visie vrijgegeven voor het indienen van zienswijzen. Medio 2023 willen we een definitieve visie hebben, waar de voorliggende uitvoeringsstrategie onderdeel van wordt.*
- **De visie kan verder worden uitgewerkt in programma's. Een programma kan over een thema gaan, zoals landbouw of toerisme. Een programma kan ook gericht zijn op ontwikkeling van een gebied, zoals centrumgebieden, werklocaties of ons waterfront.** *De uitvoeringsstrategie, die voor u ligt, vormt een raamwerk voor de verdere uitwerking van deze programma's. We gaan daarin van de kant met zes grote opgaven.*
- **Alle lokale regels over de leefomgeving komen in één omgevingsplan. De verschillende bestemmingsplannen worden hierin opgenomen.** *In Edam-Volendam werken we in stappen aan een omgevingsplan; daar hebben we tot 2029 de tijd voor.*

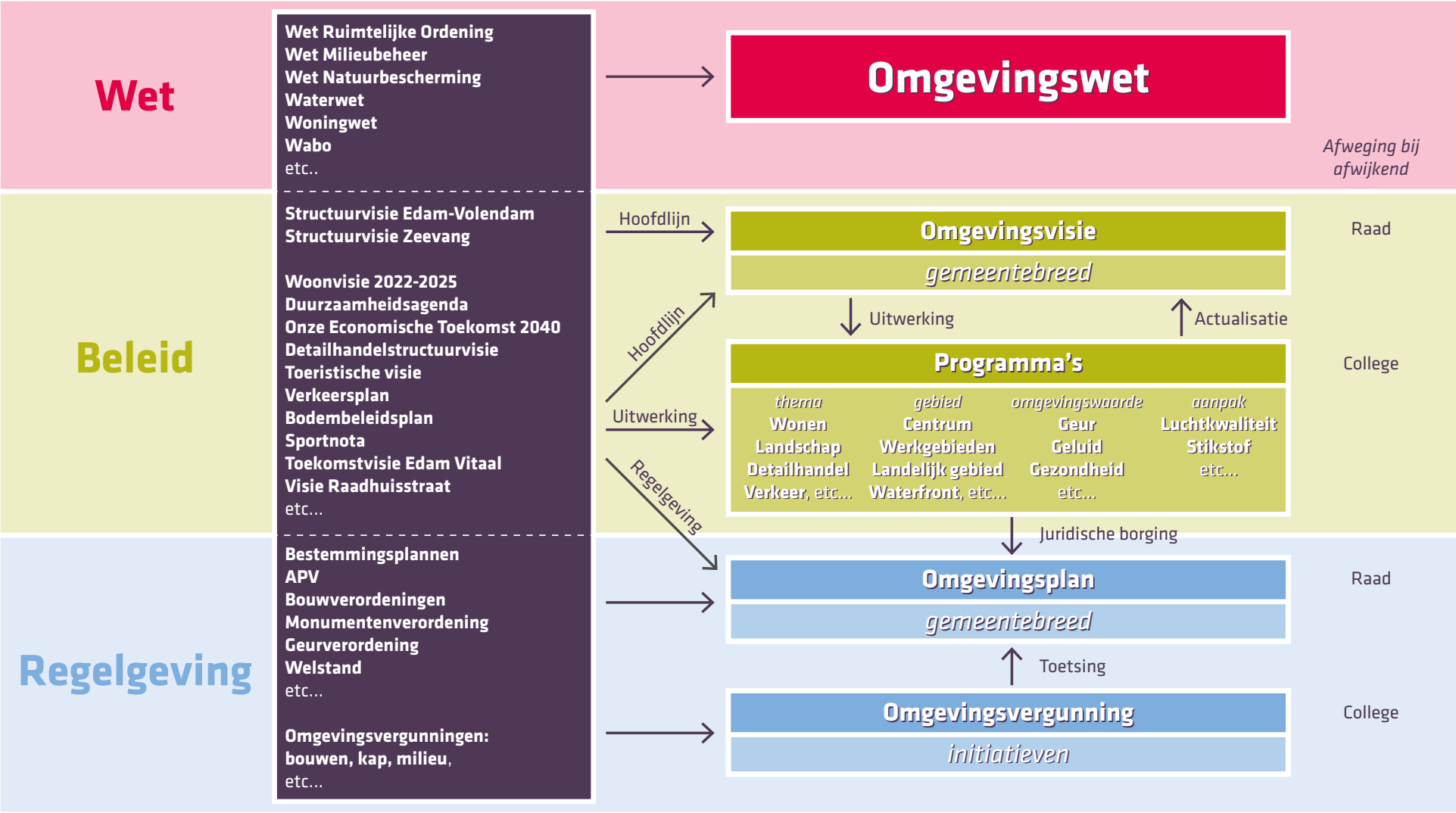
Wet
Wet Ruimtelijke Ordening
Wet Milieubeheer
Wet Natuurbescherming
Waterwet
Woningwet
Wabo
etc..
Omgevingswet
Afweging bij afwijkend
Beleid
Structuurvisie Edam-Volendam
Structuurvisie Zeevang
Woonvisie 2022-2025
Duurzaamheidsagenda
Onze Economische Toekomst 2040
Detailhandelstructuurvisie
Toeristische visie
Verkeersplan
Bodembeleidsplan
Sportnota
Toekomstvisie Edam Vitaal
Visie Raadhuisstraat
etc...
Hoofdlijn
Hoofdlijn
Uitwerking
Regelgeving
Omgevingsvisie
gemeentebreed
Raad
Uitwerking
Actualisatie
Programma's
College
thema
Wonen
Landschap
Detailhandel
Verkeer, etc...
gebied
Centrum
Werkgebieden
Landelijk gebied
Waterfront, etc...
omgevingswaarde
Geur
Geluid
Gezondheid
etc...
aanpak
Luchtkwaliteit
Stikstof
etc...
Juridische borging
Regelgeving
Bestemmingsplannen
APV
Bouwverordeningen
Monumentenverordening
Geurverordening
Welstand
etc...
Omgevingsvergunningen:
bouwen, kap, milieu,
etc...
Omgevingsplan
gemeentebreed
Raad
Toetsing
Omgevingsvergunning
initiatieven
College

Werkwijze | Een samenhangende benadering

In de Uitvoeringsstrategie 2022 gaan we met zes opgaven aan de slag om invulling te geven aan de koers van onze ontwerp omgevingsvisie! Dit zijn de opgaven: *Wonen*, *Warmte, Energie & Klimaat*, *Landelijk gebied & Landschap*, *Werklocaties*, *Mobiliteit* en *Waterfront*.

OPGAVE 1: Wonen
Onze woonomgeving en de woningmarkt vergen beide continue aandacht. Binnen de opgave 'Wonen' gaan we de uitdaging aan om voor een evenwichtige woningvoorraad te zorgen en om een kwalitatieve, gezonde en veilige leefomgeving te bereiken en in stand te houden.

OPGAVE 2: Warmte, Energie & Klimaat
We staan voor een grote opgave ten aanzien van de transitie van onze warmte- en energievoorziening en het aanpassen van onze leefomgeving om rekening te houden met de verandering van ons klimaat. In deze opgave werken we uit hoe we deze duurzame en toekomstbestendige leefomgeving willen bereiken.

OPGAVE 3: Landelijk gebied en Landschap
De leefbaarheid binnen de landelijke kernen van onze gemeente is kwetsbaar. We gaan daarom binnen de opgave 'Landelijk gebied & Landschap' gebiedsgericht aan de slag om die kernen vitaal te houden en om daar een gezonde en veilige leefomgeving te bereiken en in stand te houden. Maar ook het landschap in onze gemeente staat onder druk en is in transitie. Daarom gaan we de economische draagkracht van ons landelijke gebied ontwikkelen en gaan we onze natuurgebieden succesvoller maken en beschermen.

OPGAVE 4: Werklocaties
Onze bedrijventerreinen zijn vol en grotendeels verouderd. In de gemeente Edam-Volendam willen we nieuwe ontwikkelmogelijkheden voor onze bedrijven mogelijk maken. We willen daarmee voldoende werkgelegenheid dicht bij huis houden om gezonde mobiliteit te stimuleren en regionale wegencongestie tegen te gaan, ondernemers de kans geven hun bedrijven te verduurzamen en gebieden tijdig transformeren naar toekomstbestendige en leefbare woon-werkgebieden.

OPGAVE 5: Mobiliteit
De toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente maakt het noodzakelijk dat we op het gebied van mobiliteit anticiperen en vooruit denken. Ook willen we dat onze mobiliteit steeds duurzamer, gezonder en veiliger wordt. Binnen de opgave 'Mobiliteit' komen we in beweging voor een mobiliteitstransitie en een goede bereikbaarheid die mee groeit met de ontwikkeling van onze gemeente.

OPGAVE 6: Waterfront
Ons waterfront is een gebied met vele uitdagingen. We zoeken er continu naar een goede balans tussen wonen, ondernemen, recreatie, toerisme en natuur. Maar het is ook een belangrijke plek binnen de ontstaansgeschiedenis van onze gemeente en onze samenleving. We gaan in de opgave 'Waterfront' daarom gebiedsgericht aan de slag voor het bereiken en bewaken van een gebalanceerd en leefbaar waterfront en de borging van de cultuur, identiteit en het aangezicht van ons waterfront.

Samenhangde benadering

We benoemen de opgaven apart, maar benaderen de opgaven samenhangend. Alle opgaven hebben immers sterk invloed op elkaar. Soms versterken ze elkaar, maar soms kan het ook zijn dat de belangen of ambities elkaar in de weg zitten. Binnen de opgaven zijn we ons daarom bewust van de samenhang en wegen we perspectieven en belangen integraal af. We gebruiken daarvoor het ***afwegingskader*** uit onze concept omgevingsvisie. Met deze werkwijze zorgen we er voor dat we per onderwerp een afgewogen strategie kiezen die samenhangend invulling geeft aan koers van onze omgevingsvisie.

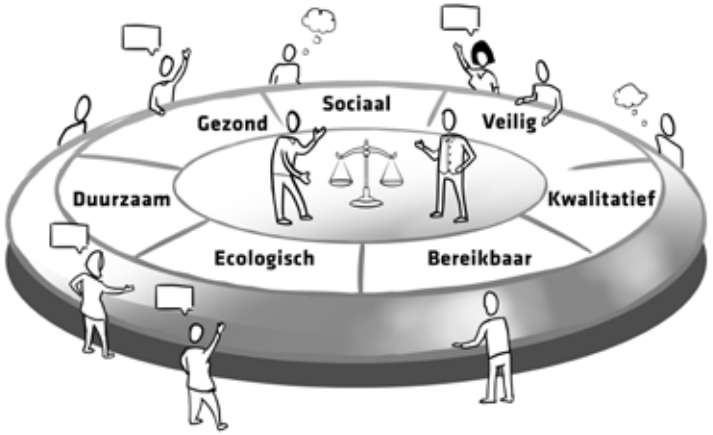

	1 - WONEN	2 - WARMTE, ENERGIE & KLIMAAT	3 - LANDELIJK GEBIED & LANDSCHAP	4 - WERKLOCATIES	5 - MOBILITEIT	6 - WATERFRONT
WONEN - 1	x	↑	!	!	!	=
WARMTE, ENERGIE & KLIMAAT - 2	=	x	!	↑	↑	!
LANDELIJK GEBIED & LANDSCHAP - 3	↑	!	x	↑	=	↑
WERKLOCATIES - 4	↑	↑	!	x	↑	=
MOBILITEIT - 5	↑	↑	=	↑	x	↑
WATERFRONT - 6	!	=	↑	!	↑	x

↑ *versterkend*
= *neutraal*
! *aandachtsgebied*
x *n.v.t.*

Uitwerking van de opgaven

Per opgave wordt beleid kort uitgewerkt (toelichting op afweging of gekozen strategie) en worden in hoofdlijnen maatregelen benoemd om doelstellingen te bereiken. Niet alles kan tegelijk en op dezelfde plek. Daarom worden in elke opgave de belangrijkste concrete maatregelen uitgezet in tijd (middels een tijdslijn) en in plaats (middels een kaart). We sluiten hiermee zo veel mogelijk aan op de wettelijke vereisten die aan - de latere uitwerking van de opgaven in - (omgevings)programma's worden gesteld.

Van uitvoeringsstrategie naar (omgevings)programma's

De uitvoeringsstrategie vormt het raamwerk en de samenhangende basis voor een verdere uitwerking van een thema of een gebied binnen een 'programma'. Deze programma's gaan we na vaststelling van de definitieve omgevingsvisie verder inhoudelijk uitwerken en inrichten volgens onze ***sturingsfilosofie***.

Wat zijn programma's?

Een programma bevat voor een of meer onderdelen van de fysieke leefomgeving:

- *een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud daarvan,*
- *maatregelen om doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken.*

Indien de kwaliteit van de leefomgeving op onderdelen tekort schiet of als we in onze omgevingsvisie ambities hebben gesteld, willen we er met deze programma's voor zorgen dat onze omgeving (weer) op het niveau komt waarop wij het willen hebben en er voor zorgen dat we dat niveau vast houden.

Denk daarbij als voorbeeld aan 'woningbehoefte'. We zien het als onze taak om voor voldoende woningruimte te zorgen. Op het moment van een grote woningbehoefte zetten we met een programma gericht in om het evenwicht op de markt terug te brengen. Programma's kunnen een verzameling van meerdere ruimtelijke projecten zijn, maar denk ook aan samenwerkingsverbanden of subsidies met als doel om grote maatschappelijke opgaven in de leefomgeving aan te grijpen.

Opgave 1 | Wonen

Onze woonomgeving en de woningmarkt vergen beide continue aandacht. Binnen de opgave 'Wonen' gaan we de uitdaging aan om voor een evenwichtige woningvoorraad te zorgen en om een kwalitatieve, gezonde en veilige leefomgeving te bereiken en in stand te houden.

Woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief in evenwicht

Om voldoende woningaanbod te realiseren houden we een planvoorraad aan van 130% van de behoefte (1,2,3,4). We zetten daarbij in op inbreiden en deels ook op uitbreiden om het kleinschalige karakter van onze kernen niet te verlaten en om kwalitatief goed aan te sluiten op de vraag. Met de nieuwe ontwikkelingen willen we met toepassing van de nieuwe mogelijkheden van de Huisvestingswet doorstroming binnen de gemeente bevorderen zodat onze bestaande woningvoorraad sneller wordt verduurzaamd en we 'wonen in de juiste woning' (5) stimuleren.

Maatregelen

1. Inbreidingen, ~700 woningen
2. De Lange Weeren, 1160 woningen
3. Ontwikkelstrategie en transformatie Julianaweg, ~740 woningen
4. Prestatieafspraken woningcorporaties en sluiten regionaal woonakkoord
5. 'Wonen in de juiste woning' - campagne

Levendige kerngebieden

De levensvatbaarheid van voorzieningen en winkels in relatief kleine kerngebieden zoals in onze gemeente is vaak fragiel. De levendigheid en het bestaande voorzieningenaanbod van deze gebieden willen we zo goed mogelijk ondersteunen door nieuwe initiatieven te stimuleren door toepassing van uitnodigingsplanologie (6). Naast een uitnodigende rol pakken we ook een actieve rol op. De ontwikkeling (en het behoud) van plekken voor de beleving van ons varend erfgoed verrijkt kerngebieden en ondersteunt onze culturele ambities. In navolging van de onlangs gerealiseerde historische scheepswerf in Volendam zetten we daarom in Edam in op een museumhaven voor historische (woon)schepen (7). De kwaliteit van de openbare ruimte in onze kerngebieden blijven we verbeteren door toepassing van ons handboek (HIOR), maar gaan dat document herijken ten aanzien van onze ambitie om onze leefomgeving klimaatadaptief in te richten (8).

Maatregelen

6. Stimuleren van nieuwe initiatieven middels uitnodigingsplanologie
7. Museumhaven Edam realiseren door middel van gunstige havengelden
8. Herijking en toepassing Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

Voorzieningen nabij

We houden zo veel mogelijk vast aan een decentraal en breed aanbod van voorzieningen. Daarbij gaat het onder meer om de aanwezigheid van toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen, sportvoorzieningen, maatschappelijke- en culturele accommodaties. De maatschappelijke voordelen van een decentraal en breed aanbod wegen daarbij op tegen de financiële nadelen. In lijn met die benadering willen we verspreid over de gemeente wijksteunpunten realiseren (9). Bij nieuwe grote ruimtelijke ontwikkelingen worden op basis van behoefteindicatie nieuwe voorzieningen gerealiseerd (10), waarbij meervoudig ruimtegebuik de voorkeur heeft.

Maatregelen

9. Realisatie Wijksteunpunten
10. Nieuwe voorzieningen De Lange Weeren (waaronder een schoolgebouw, sporthal, buurtsuper) en nieuwe voorzieningen Julianaweg (n.t.b.)

Verademend groen

Nieuwe grote ruimtelijke ontwikkelingen grijpen we aan om daarmee ook onze hoofdgroenstructuur met bijbehorende recreatieve mogelijkheden uit te breiden en verder lokaal en regionaal te verbinden (11). Vanwege het tegengaan van hittestress in onze woongebieden, maar ook de opname van CO2 en de bevordering van biodiversiteit, breiden we in onze woongebieden ons bomenareaal uit (12).

Maatregelen

11. Hoofdgroenstructuur ontwikkelen en verbinden
12. Uitbreiding gemeentelijk bomenareaal met minimaal 20%

Edam-Volendam in beweging

We willen dat plekken om te spelen en/of te sporten voor iedereen zo veel mogelijk binnen handbereik is en blijft. Dat bevordert gezondheid en sociale verbondenheid. Bovenop de decentrale sportvoorzieningen willen we daarom onze openbare ruimte sportiever maken (13) en recreatieve netwerken verbinden (14).

Maatregelen

13. Sportieve buitenruimten realiseren
14. Recreatieve netwerken verbinden (wandel, fiets, water)

Sociaal verbonden en veilig

De sociale verbondenheid in onze gemeente is groot en dat willen we graag zo houden. Daarom houden we altijd minimaal één plek van samenkomst per kern in stand (15). We willen samen met bewoners, ondernemers en instellingen met een gedeelde verantwoordelijkheid sociale veiligheid vergroten (16).

Maatregelen

15. Minimaal één plek van samenkomst per kern in stand houden
16. Investeren in samenwerkingsverband voor sociale veiligheid binnen programma

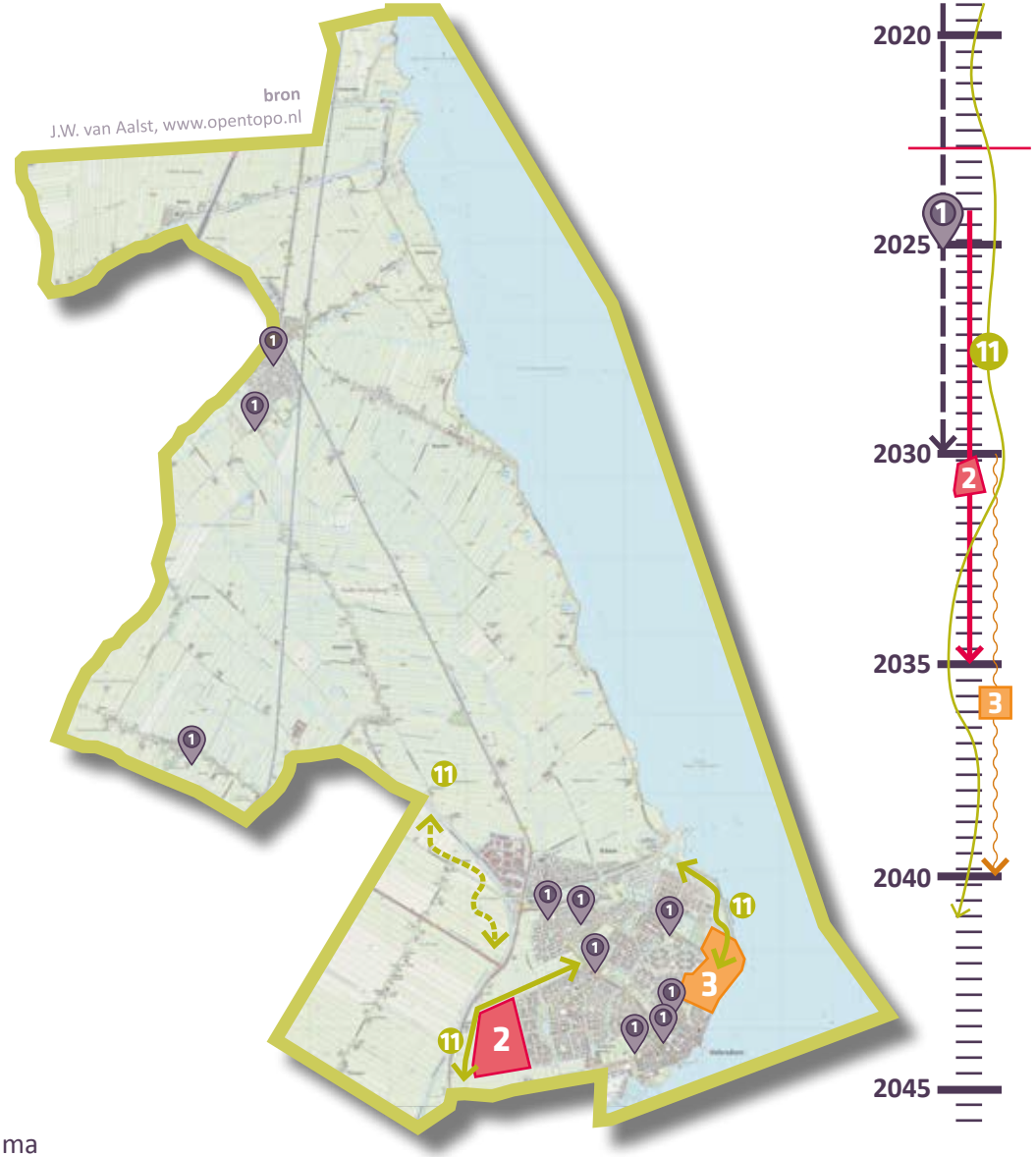

Opgave 2 | Warmte, Energie & Klimaat

We staan voor een grote opgave ten aanzien van de transitie van onze warmte- en energievoorziening en het aanpassen van onze leefomgeving om rekening te houden met de verandering van ons klimaat. In deze opgave werken we uit hoe we deze duurzame en toekomstbestendige leefomgeving willen bereiken.

Afvalvrij in 2050

Van afval naar grondstof. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen maken we richting 2050 in toenemende mate circulair en stemmen we af op een circulaire economie. Per direct zetten we daarom bij nieuwe woningbouwprojecten in op minimaal 20% 'houtbouw' (gebruik van biobased materialen en registratie in een materialenpaspoort) en stemmen de opschaling van circulair bouwen regionaal af (1,2).
We grijpen de transformatie van de Julianaweg aan om onze afvalinzameling te verplaatsen, te vernieuwen en af te stemmen op een circulair gebruik van grondstoffen (3). De opslag van grondstoffen zal in de toekomst in een circulaire economie grotere ruimtelijke gevolgen hebben dan in de huidige tijd. We maken daarom binnen een nader op te stellen omgevingsprogramma een routekaart hoe we hier richting 2050 mee om willen gaan in onze gemeente (4).

Maatregelen

1. Houtbouw bij woningbouwprojecten
2. MRA greendeal
3. Verplaatsing en vernieuwing gemeentewerven
4. Routekaart circulaire economie

Energieneutraal in 2050

In 2050 willen wij energieneutraal zijn. Dat gaat niet in één keer, dus dat doen we in stappen en op verschillende fronten. We vinden het daarbij belangrijk om regie te hebben op de transitie van fossiele naar duurzame energie.
De eerste stap bij het energieneutraal worden is onze eigen vraag naar energie verminderen. We zetten doorstroming op de woningmarkt en op bedrijventerreinen in om de verduurzaming van bestaande gebouwen te stimuleren. Concreet willen we uiterlijk 2030 vier wijken van het aardgas afsluiten en voorzien van alternatieve warmtebron conform de Transitievisie Warmte (TVW). Deze 'startwijken' zijn Oosthuizen-Noord, Oosthuizen-Zuid, Kwadijk en Volendam Middengebied (5). Voor de ambitie energieneutraal in 2050 werken we ook hier binnen een omgevingsprogramma een routekaart uit (6); we gaan daarin onderzoek laten doen naar duurzame alternatieven binnen onze gemeente voor het opwekken (geothermie, aquathermie, windenergie en zonne-energie), transporteren, uitwisselen en opslaan van warmte en energie. Maar ook werken we er in uit binnen welke kaders we initiatieven tot of initiatieven van energiecorporaties willen faciliteren. We gebruiken de uitkomst van het onderzoek voor het bepalen van onze verdere strategie richting 2050. Daarbij zetten we zo veel mogelijk in op alternatieven met een lage maatschappelijke kostprijs en waarbij de ruimtelijke impact op onze leefomgeving en het milieu zo veel mogelijk beperkt blijft. Mochten we daarmee onvoldoende voorzien in de behoefte, dan zetten we in op locaties waar al 'zichtschade' is, zoals het gebied langs de A7 of op een industrieterrein.

Maatregelen

5. Startwijken afsluiten van aardgas en voorzien van alternatieve warmtebron
6. Gemeentebreed onderzoek naar duurzame energie, waaronder een verkenning naar windturbines langs de A7 of op een industrieterrein

Biodiversiteit stimuleren

We willen onze stedelijke gebieden ‘ecologisch verdichten’; dit betekent dat we meer ruimte geven aan ecologie binnen onze kernen en dorpen om de biodiversiteit te ondersteunen (7). We zetten bijvoorbeeld in openbaar groen in op het toepassen van natuurvriendelijke oevers, ecologisch maaibeheer en andere ecologisch bevorderende maatregelen. Maar ook onze gebouwen moeten hier een rol in gaan spelen; we stimuleren het aanbrengen en integreren van bijvoorbeeld gevelnesten, geveltuinen en groene daken. We willen dat platte daken bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen groen worden ingericht, mits deze niet anderszins worden benut (zoals zonnepanelen). Daarom gaan we onderzoeken hoe we met bijvoorbeeld bouw- en/of beheersvoorschriften, ecologisch zouden kunnen verdichten of een (meer) natuurinclusieve leefomgeving zouden kunnen bereiken (8).

Maatregelen

7. Ecologische verdichting
8. Onderzoek natuurinclusief bouwen

Klimaatadaptatie

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en groot onderhoud in onze leefomgeving houden we zo veel mogelijk rekening met de verandering van het klimaat. We proberen daarbij bestaande risico's zo veel mogelijk op te lossen. Daarom zetten we bij de ontwikkeling van de Lange Weeren bijvoorbeeld in op een waterbufferingsgebied waarmee we de potentieel maatschappelijk ontwrichtende situatie in de 'Volendammer-meer' op willen lossen (9).

Maatregelen

9. Waterbufferingsgebied ~150.000m3 De Lange Weeren

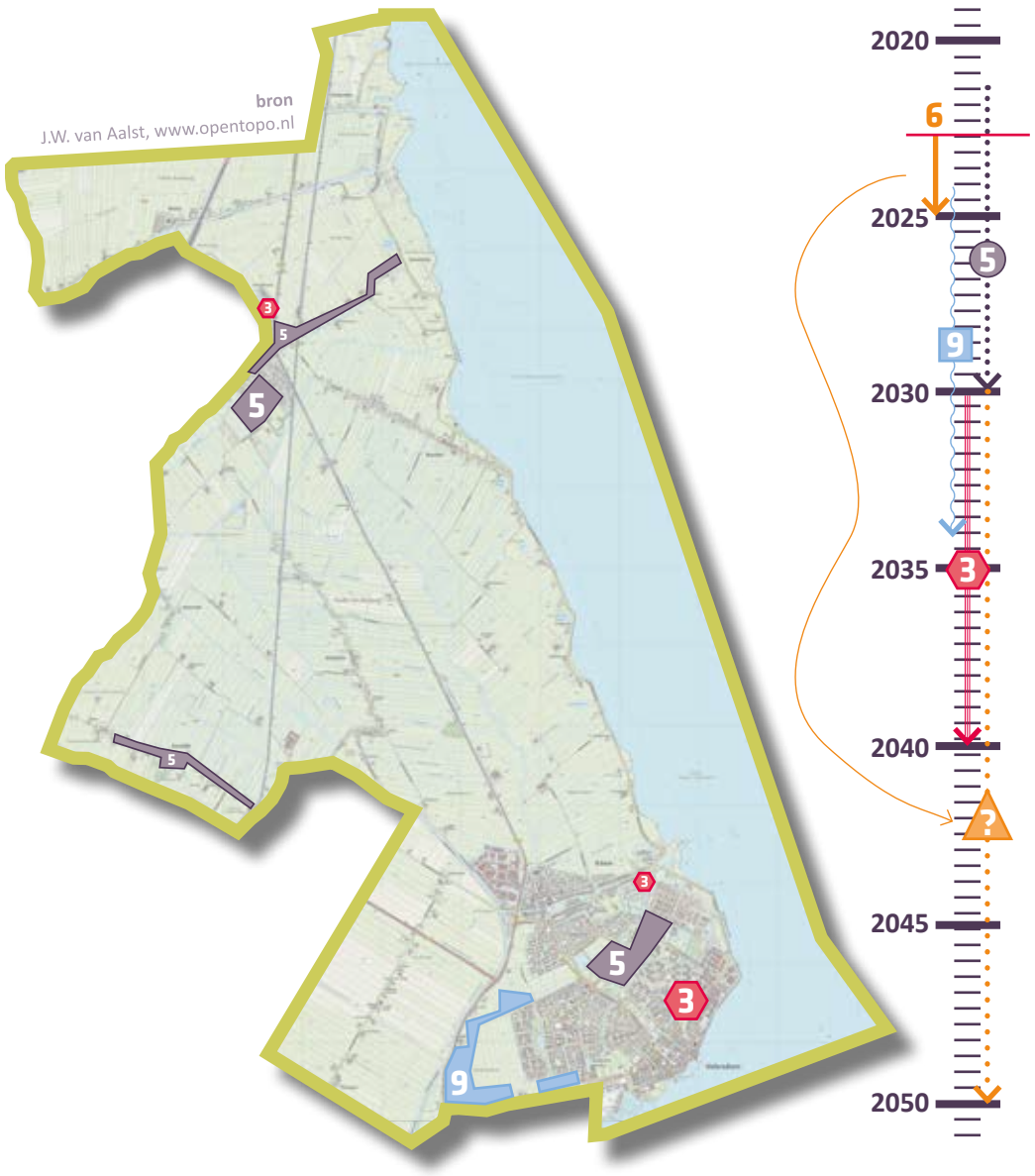

Opgave 3 | Landelijk gebied & Landschap

De leefbaarheid binnen de landelijke kernen van onze gemeente is kwetsbaar. We gaan daarom binnen de opgave 'Landelijk gebied & Landschap' gebiedsgericht aan de slag om die kernen vitaal te houden en om daar een gezonde en veilige leefomgeving te bereiken en in stand te houden. Maar ook het landschap in onze gemeente staat onder druk en is in transitie. Daarom gaan we de economische draagkracht van ons landelijke gebied ontwikkelen en gaan we onze natuurgebieden succesvoller maken en beschermen.

Voldoende voorzieningen en woningen

In onze kleine kernen staan voorzieningen onder druk, door de lage dichtheid binnen het verzorgingsgebied. Desondanks proberen we bestaande voorzieningen zo veel mogelijk te behouden, indien nodig te vernieuwen en sturen we specifiek in Oosthuizen op een kleine uitbreiding van voorzieningen (1). Woningbouw voor de overwegend lokale vraag is, in verband met het behoud van de vitaliteit en leefbaarheid van onze dorpslinten, erg belangrijk. Samen met de Provincie Noord-Holland willen we verkennen binnen welke kaders woningbouw binnen de linten wel mogelijk is en dit vertalen naar een gedragen perspectief. Naast de bouw van woningen, onderzoeken we ook de verruiming van mogelijkheden tot woningsplitsing (2). Binnen de bestaande bestemmingsplannen is splitsing al mogelijk, maar de maat van met name veel landelijke woongebouwen vraagt daarin om meer maatwerk. Met de verdere mogelijkheden tot splitsing willen we beter aansluiten op de locale kwalitatieve en kwantitatieve woonbehoefte en bestaande bebouwing verduurzamen.

Maatregelen

1. Herbestemming voormalig gemeentehuis, herinrichting Centrumplein en uitbreiding openbare basisschool De Koningsspil Oosthuizen
2. Perspectief woningbouw en woningsplitsing landelijk gebied

Verkeersveiligheid vergroten

De lokale wegen in het landelijke gebied zijn vaak smal, maar de weg wordt er gedeeld door allerlei vormen van zwaar en langzaam verkeer. We gaan daarom het langzaamverkeersnetwerk verbeteren (3) door nieuwe logische doorlopende verbindingen te realiseren (verbinden wegen) en met verkeersmaatregelen het gebruik van bestaande wegen te specificeren. Ook willen we zwaar verkeer zo veel mogelijk weren uit de dorpslinten, met uitzondering van bestemmingsverkeer (4). In het geval van beëindiging of sanering van een bedrijf die in de linten zwaar verkeer aan trekt, onderzoeken we de mogelijkheden tot woningbouw.

Maatregelen

3. Nieuwe wandel- en fietsverbindingen maken (kaart indicatief)
4. Verkeersmaatregelen zwaar verkeer treffen

Duurzaam behoud van veenweidegebieden

Voor het bereiken van een duurzaam behoud van onze veenweidegebieden, willen we niet óver, maar mèt onze agrarische ondernemers het gesprek voeren. Wij willen binnen een breed samenwerkingsverband voor het Landelijk gebied en het Landschap graag met onze agrarische ondernemers mee denken en samen nieuwe (economische) perspectieven verkennen (5).

Maatregelen

5. Aanstelling van een agrarisch bedrijfscontactfunctionaris bij de gemeente en de inrichting van een 'samenwerkingsverband Landelijk gebied en Landschap'

Ruimte voor recreatie in het landelijk gebied

Om gezondheid te bevorderen is bewegen en recreatie belangrijk. Daarom willen we ruimte geven aan 'stille' recreatie in ons landelijke gebied. We maken daarvoor nieuwe verbindingen over land, maar kijken ook naar (het verbeteren van) verbindingen over water (6). De IJe is daarbij een belangrijke blauwe structuur die we willen aanpakken om recreatie, waterkwaliteit en ecologie een betere kans te geven. We nemen verkeersmaatregelen om op routes in kwetsbare gebieden gemotoriseerd recreatief verkeer zonder eindbestemming in het gebied te verminderen of te weren (7).

Maatregelen

6. Waterverbindingen doorlopend maken
7. Verkeersmaatregelen gemotoriseerd recreatief verkeer treffen

Positieve effecten op natuur bevorderen

We willen binnen een nader op te stellen omgevingsplan - op basis van een integraal natuurplan, waarbij landschap, biodiversiteit, klimaatadaptatie, recreatie en cultuurhistorische waarden op elkaar afgestemd worden - keuzes gaan maken voor toekomstige maatregelen in en rondom de gebieden met een hoge natuurwaarde (8). Denk daarbij ook aan een onderzoek naar potentiële donkertegebieden. Rondom De Lange Weeren maken we een natuurgebied dat een schakel vormt tussen het Waterlandse landschap en hoofdgroenstructuren in bestaand stedelijk gebied (9). We willen dat gebied zodanig inrichten dat we met de juiste condities natuur bevorderen.

Maatregelen

8. Ontwikkeling integraal natuurplan binnen samenwerkingsverband
9. Natuurgebied De Lange Weeren

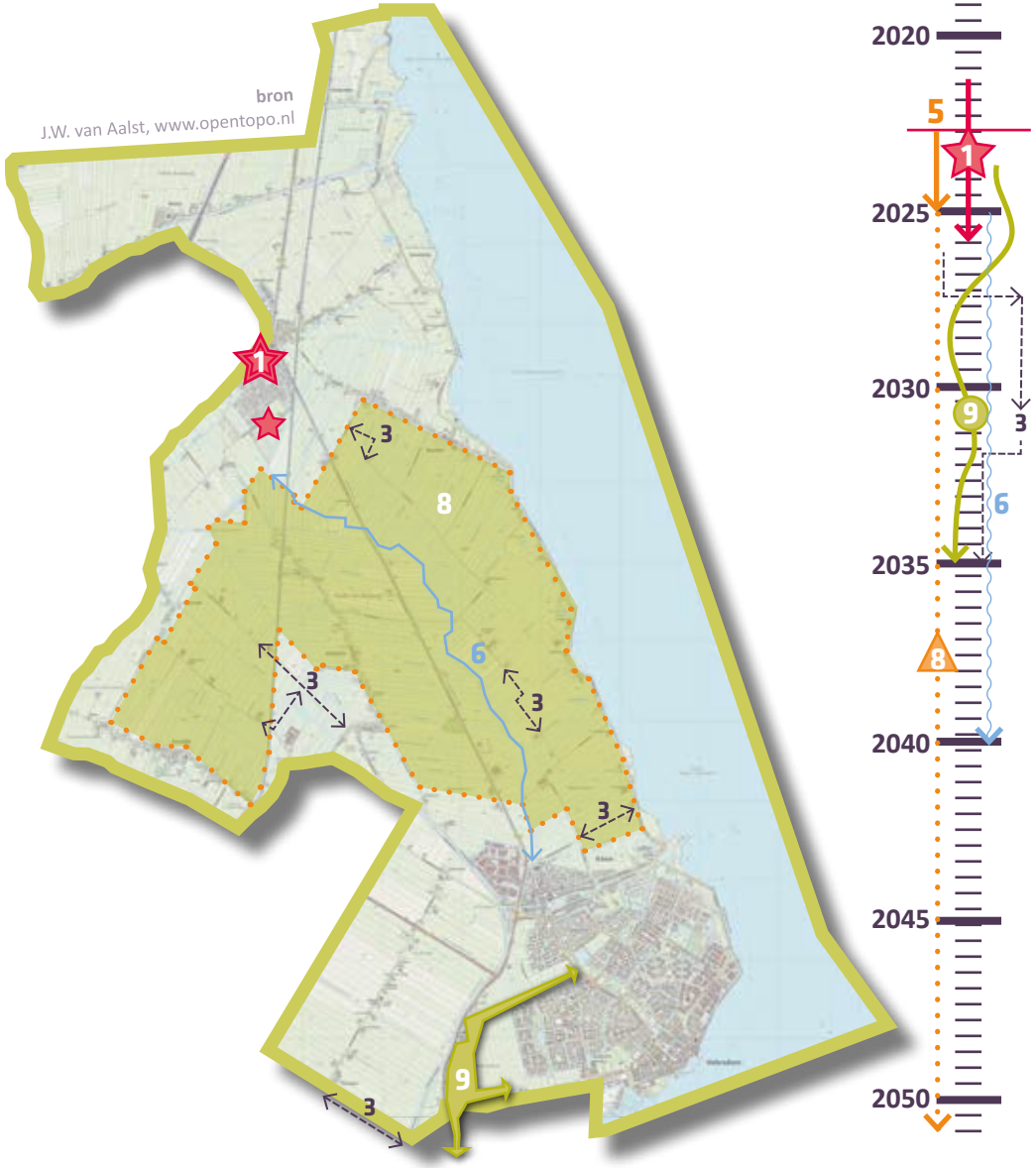

Opgave 4 | Werklocaties

Onze industrie- en bedrijventerreinen zijn vol en grotendeels verouderd. In de gemeente Edam-Volendam willen we nieuwe ontwikkelmogelijkheden voor onze bedrijven mogelijk maken. We willen daarmee voldoende werkgelegenheid dicht bij huis houden om gezonde mobiliteit te stimuleren en regionale wegencongestie tegen te gaan, ondernemers de kans geven hun bedrijven te verduurzamen en gebieden tijdig transformeren naar toekomstbestendige en leefbare woon-werkgebieden.

Realisatie nieuwe ontwikkelmogelijkheden

Om nieuwe ontwikkelmogelijkheden - en de daarmee samenhangende gewenste dynamiek op het gebied van onder andere mobiliteit, verduurzaming en woningmarkt - mogelijk te maken, willen we een werkgebied toevoegen. Daarvoor ontwikkelen we een gebied in de Purmer tot een toekomstbestendig bedrijventerrein (zie afbeelding 'Toegedachte bestemming De Purmer'). Deze nieuwe werklocatie stemmen we ruimtelijk af op onze energietransitie, een circulaire economie, maken we beweegvriendelijk en passen we met veel aandacht landschappelijk in (1).
De industrie- en bedrijventerreinen in Edam en Oosthuizen gaan we op termijn revitaliseren, zodat ook daar de mogelijkheid voor een toekomstbestendig werkklimaat ontstaat (2). Randvoorwaardelijk voor alle werkgebieden is een goede aansluiting op verschillende netwerken (mobiliteit, energie, data) (3).

Maatregelen
1. Ontwikkelplan en ontwikkeling De Purmer
2. Revitalisering industrie- en bedrijventerreinen Edam en Oosthuizen
3. Aanleg glasvezel

Transformatie naar toekomstbestendige woon-werkgebieden

Van bedrijventerrein Julianaweg gaan we een toonaangevend klimaatbestendig en natuurinclusief woonwerkgebied maken. Daarvoor maken we eerst een ontwikkelplan (4). Daarin wordt een stappenplan voor de ontwikkeling, de ruimtelijke ontwikkelkaders en ook de samenwerkingsvorm uitgewerkt. Met de combinatie van werken en wonen willen we een bruisend gebied maken waarin volop ruimte ontstaat voor innovatie en een aangenaam leefklimaat. Met 'Werk lokaal!' - voorzieningen willen we binnen de transformatie een werkplek dicht bij huis bieden zodat de regionale werkpendel wordt ontlast en gezonde mobiliteit wordt gestimuleerd (5).

Maatregelen
4. Ontwikkelplan en transformatie bedrijventerrein Julianaweg
5. 'Werk lokaal!' - voorzieningen

Juiste bedrijven op de juiste plek

We willen dat de juiste bedrijven op de juiste plek in onze gemeente zitten. Zware bedrijvigheid zien we liever op een plek buiten de kernen en plekken die nu enkelvoudig en extensief worden benut benutten we liever meervoudig door een combinatie van functies (6). Met een ontwikkelplan gaan we voor het Slobbeland de strategie voor een verdere transitie uitwerken. Met de transformatie van het Slobbeland willen we met name voorzien in een toevoeging op het recreatieve en culturele aanbod aan het ***waterfront*** (7).

Maatregelen
6. Zware bedrijvigheid verplaatsen uit de kernen
7. Ontwikkelplan en transformatie bedrijventerrein Slobbeland

Onderwijs dat aansluit op profilering lokale werkgelegenheid

We vinden het belangrijk dat inwoners dicht bij huis goed onderwijs kunnen volgen dat aan sluit bij het (toekomstige) profiel van werkgelegenheid in onze regio. Binnen een samenwerkingsverband tussen de gemeente, onderwijs en het bedrijfsleven willen we hier een verdere uitwerking aan geven (8). In het ontwikkelplan De Purmer gaan we onderzoeken of we met nieuwe onderwijsvoorzieningen het onderwijs (ook fysiek ruimtelijk) dichter bij het bedrijfsleven kunnen brengen en onderzoeken we ook of het verplaatsen of toevoegen van mogelijke sportvoorzieningen deze ontwikkeling kan versterken, zodat beweging en gezondheid een nog sterker onderdeel gaan vormen van het toekomstige werken in onze gemeente (9).

Maatregelen

8. Samenwerkingsverband gemeente, onderwijs en bedrijfsleven
9. Onderzoek naar toevoegen onderwijs- en sport voorzieningen

Toegedachte bestemming De Purmer

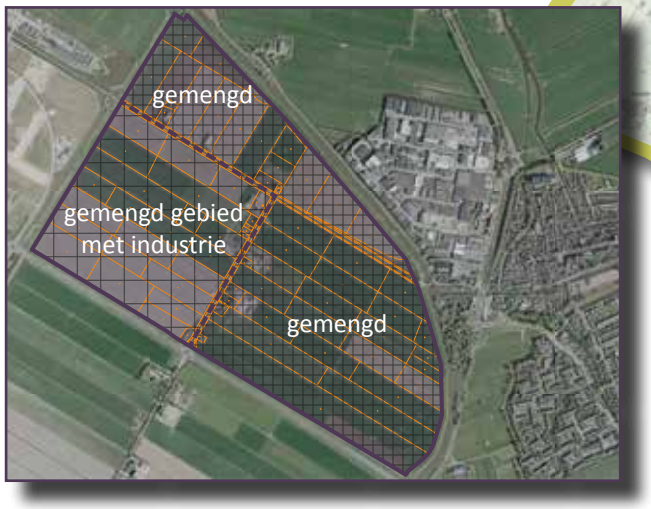

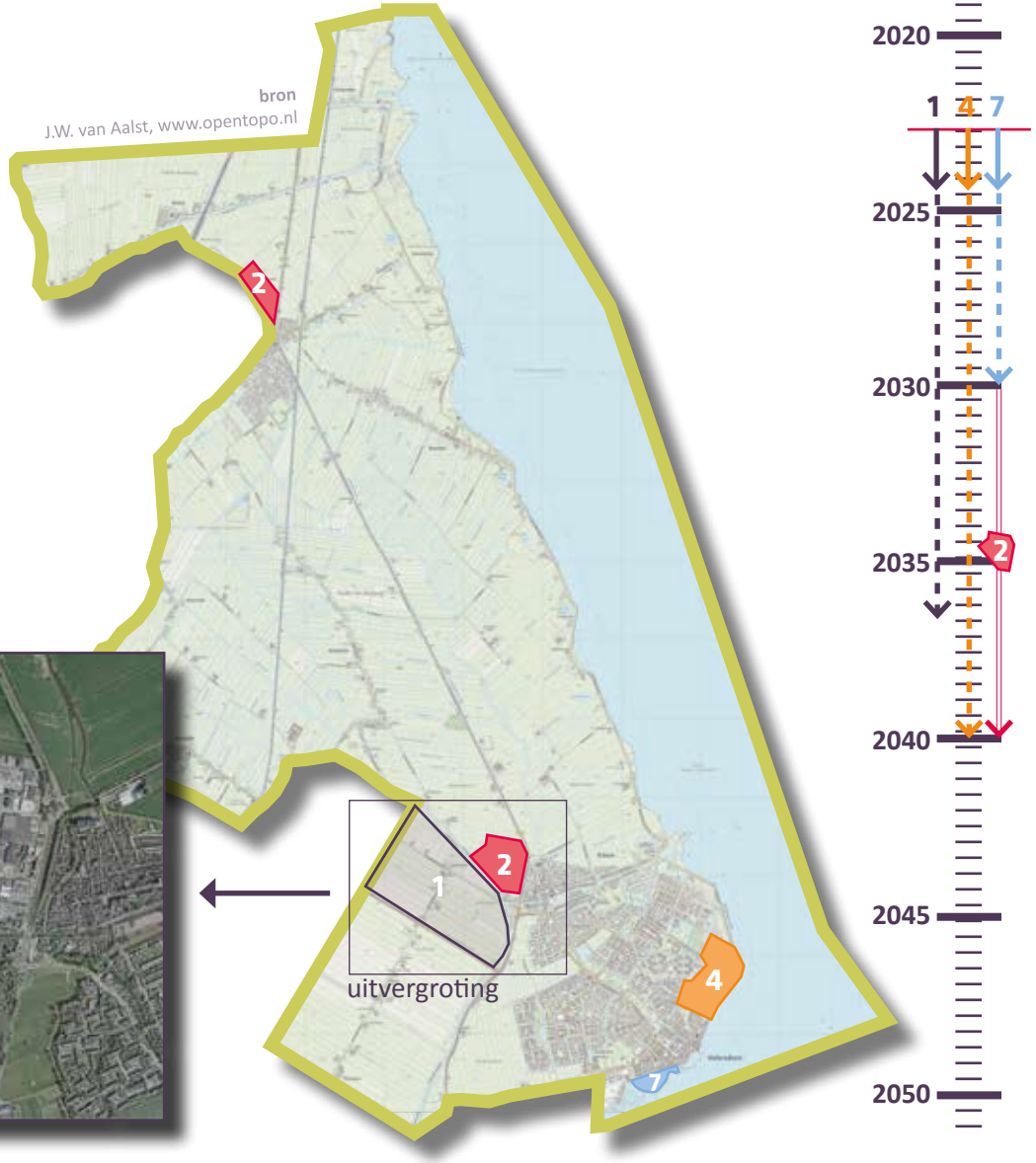

Opgave 5 | Mobiliteit

De toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente maakt het noodzakelijk dat we op het gebied van mobiliteit anticiperen en vooruit denken. Ook willen we dat onze mobiliteit steeds duurzamer, gezonder en veiliger wordt. Binnen de opgave 'Mobiliteit' komen we in beweging voor een mobiliteitstransitie en een goede bereikbaarheid die mee groeit met de ontwikkeling van onze gemeente.

Transitie van onze mobiliteit

We maken momenteel een transitie van fossiel naar elektrisch. Om hier in onze leefomgeving goed rekening mee te houden, maken we binnen het op te stellen omgevingsprogramma een laadvisie, verkennen we de mogelijkheden voor een tankstation voor waterstof en gaan we laadinfrastructuur voor fiets en auto opschalen (1).
Om verder invulling te geven aan de mobiliteitstransitie, passen we het 'STOMP-principe' toe. In principe heeft het de voorkeur om eerst de fiets- en wandelinfrastructuur te verbeteren (2,7,8) om inwoners te verleiden de auto te laten staan, in plaats van het opleggen van beperkingen. Om dit principe uiteindelijk goed te implementeren, werken we binnen het omgevingsprogramma een handboek Wegen uit (3) waarmee - vergelijkbaar met het reeds bestaande Handboek Inrichting Openbare Ruimte - een kader ontstaat voor de inrichting van Wegen in geval van groot onderhoud. Aanvullend doen we onderzoek naar de invoering van betaald parkeren en willen we gemotoriseerd verkeer zo veel mogelijk naar de randen van centrumgebieden krijgen (4&5).

Maatregelen

1. Uitwerken laadvisie binnen omgevingsprogramma, verkennen mogelijkheden waterstof en opschalen laadinfrastructuur (fiets & auto)
2. Aanpak toegankelijkheid openbare ruimte rondom voorzieningen/ instellingen voor kwetsbare doelgroepen ('drempels wegnemen')
3. Ontwikkeling handboek Wegen binnen omgevingsprogramma volgens STOMP principe
4. Gemotoriseerd verkeer naar de randen
5. Onderzoek betaald parkeren

Meegroeien met de ontwikkeling van onze gemeente

De toekomstige ontwikkeling van de gemeente zorgt voor een opgave voor de capaciteit van onze mobiliteit. Wij willen in Edam-Volendam pro-actief omgaan met deze opgave, zodat de capaciteit van ons mobiliteitsnetwerk op niveau is en wegencongestie wordt vermeden. Voor deze opgave zijn verschillende oplossingen denkbaar. Bijvoorbeeld door de capaciteit van de bestaande infrastructuur te vergroten; we lossen daarom knelpunten op om doorstroming te verbeteren (6). Maar ook de transitie naar andere vormen van mobiliteit zien we als een antwoord op de opgave om de totale capaciteit van onze mobiliteit te vergroten. We werken daarom aan een goed lokaal en regionaal fietssnetwerk (7&8), waarmee we specifiek aandacht hebben voor de verbetering van de bereikbaarheid van regionale OV-verbindingen zoals de bereikbaarheid van busstation Edam en mede ook door het verbeteren en de aanleg van oost-west gerichte (snel)fietsverbindingen richting Purmerend (9). Verder willen we ten aanzien van het openbaar vervoer ook onderzoek doen naar de behoefte en inpasbaarheid van een (extra) elektrisch busstation in Volendam (10), zodat het gebruik aantrekkelijker wordt gemaakt en de capaciteit specifiek voor het stedelijk zwaartepunt van onze gemeente kan worden opgeschaald. Binnen onze gemeente hebben we reeds verschillende mogelijkheden voor het gebruik van deelmobiliteit. Dat aanbod gaan we verder uitbreiden (11).

Regionaal werken we doorlopend samen om de bereikbaarheid van regio Waterland in stand te houden en te verbeteren, zoals de uitbreiding van (elektrische) busverbindingen en de doorstroming van de N247 (12).

Maatregelen

6. Tweejaarlijks top tien knelpunten inzichtelijk maken en aanpakken (doorstroming / veiligheid)
7. Doorlopend regionaal (snel)fietsnetwerk
8. Fietsstraten inrichten en voorzieningen voor de fiets toevoegen
9. Bereikbaarheid van regionale OV-verbindingen verbeteren
10. Onderzoek naar een extra elektrisch busstation in Volendam
11. Aansluiten op en faciliteren van (regionaal) netwerk deelhubs
12. Regionaal samenwerking bereikbaarheid regio Waterland

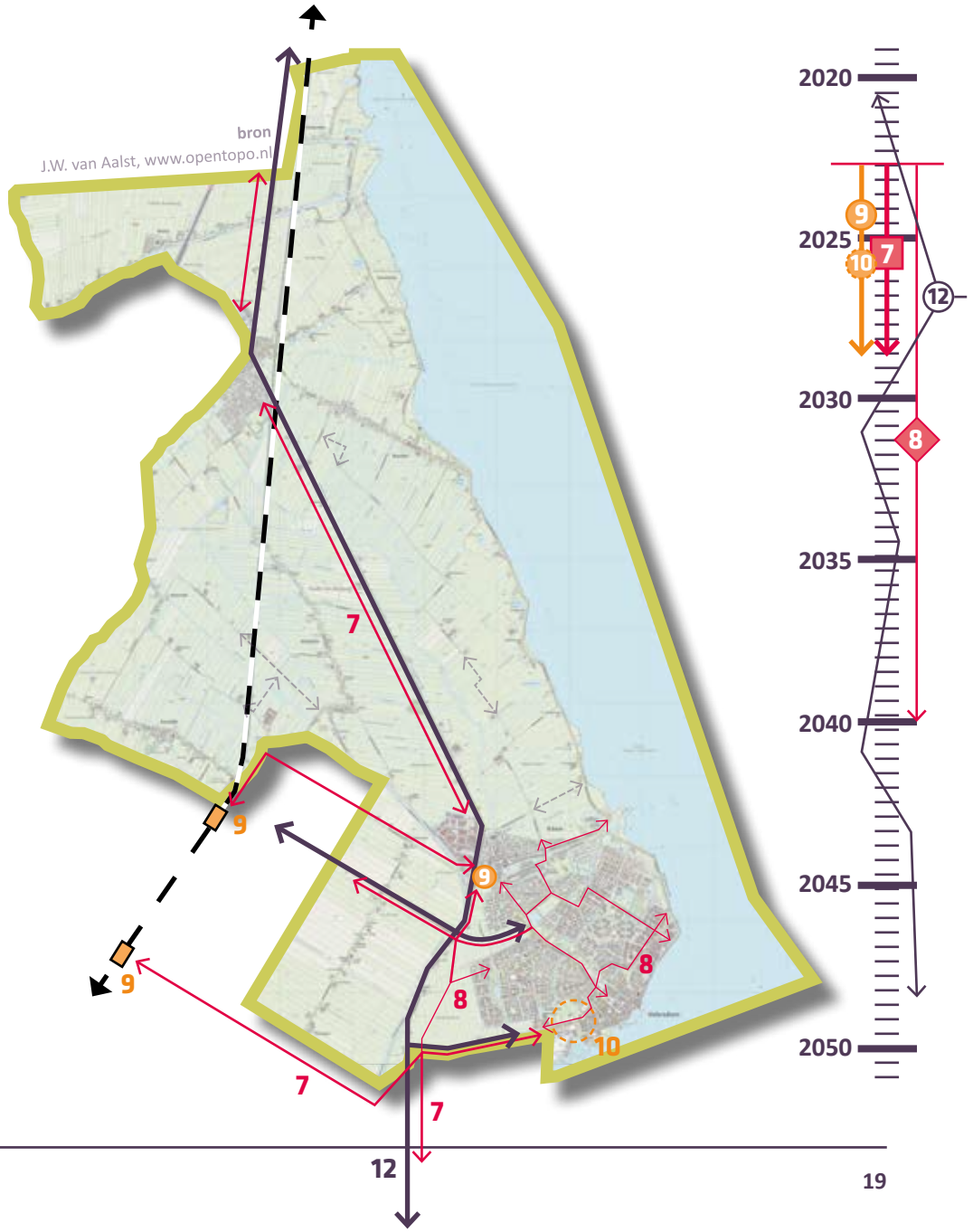

Opgave 6 | Waterfront

Ons waterfront is een gebied met vele uitdagingen. We zoeken er continu naar een goede balans tussen wonen, ondernemen, recreatie, toerisme en natuur. Maar het is ook een belangrijke plek binnen de ontstaansgeschiedenis van onze gemeente en onze samenleving. We gaan in de opgave 'Waterfront' daarom gebiedsgericht aan de slag voor het bereiken en bewaken van een gebalanceerd en leefbaar waterfront en de borging van de cultuur, identiteit en het aanzicht van ons waterfront.

Gebruik van het waterfront in balans

De aanwezigheid van verschillende functies en activiteiten maakt het waterfront uniek. Wonen, ondernemen, recreatie, toerisme en natuur hebben allemaal een plek in het gebied. De dynamiek binnen het gebied leidt er toe dat sommige aspecten op bepaalde momenten meer aandacht nodig hebben dan andere. Wij zien samenwerking tussen belanghebbenden als basis voor het bewaken van balans (1) en ondersteunen dat met het stellen en eventueel handhaven van gebiedsspecifieke regels in het omgevingsplan. Denk daarbij aan geluidsnormen, de bescherming van monumenten, kaders voor reclameuitingen, kaders voor de energietransitie in relatie tot de balans met de openheid van het landschap (2) of het (ook op gemeentelijk niveau) aanwijzen van stiltegebieden (3). Verder is het zaak het toeristisch product te innoveren naar duurzaam (verblijfs)toerisme waarbij de lokale economie wordt versterkt en waarmee we excessen ten aanzien van de leefbaarheid van het gebied willen voorkomen. We faciliteren daarom zo veel mogelijk innovatieve initiatieven die hier aan bijdragen. Langs het waterfront nemen we kleinschalige maatregelen om de mogelijkheden voor 'stille vormen van recreatie' aan en op het Markermeer (wandelen, fietsen, watersport) te versterken om gezondheid te stimuleren (5).

Maatregelen

1. Bewaken balans wonen, toerisme en ondernemen
2. Kaders om de horizon van het landschap en Markermeer te beschermen
3. Stiltegebieden aanwijzen
4. Faciliteren initiatieven voor innovatie toeristisch product
5. 'Stille recreatie' op en aan het Markermeer versterken

Cultuur, identiteit en aanzicht van het waterfront borgen

Wij zijn trots op het aanzicht van de kustlijn. Waar je trots op bent wil je behouden; we houden het aanzicht van de kustlijn Markermeer herkenbaar en stellen daarom binnen het op te stellen omgevingsprogramma een leidraad voor de beeldkwaliteit van bebouwing langs het waterfront op (6), met specifieke aandacht voor het Noordeinde in Volendam. Maar ook de openbare ruimte willen we herkenbaar maken door binnen een omgevingsprogramma over mobiliteit ons Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) uit te breiden met een deelgebied voor het waterfront (7). We genereren meer aandacht voor (onze) kunst en cultuur en de verhalen die bij ons verleden horen door het realiseren van (beeldende) kunst in de openbare ruimte (8), zoals bijvoorbeeld een beeld van het veulen van Volendam en het beeld Veenus in Zeevang. In lijn hiermee kan langs het waterfront een schakeling van plekken met verhalen ('stepping-stones') ontstaan waardoor bezoekers worden verleid om zich op een gezonde manier te verplaatsen door het gebied en verblijfsduur te verlengen. Sleutelprojecten zijn daarbij het beter herkenbaar en beleefbaar maken van het verzonken dorp bij Etersheim (9) en de transformatie van het Slobbeland. Op het Slobbeland zetten we in lijn met recente ontwikkelingen verder in op een organische verkleuring van het gebied naar functies en voorzieningen voor recreatie, ambacht, folklore, varend erfgoed en cultuur (10).

Maatregelen

6. Binnen omgevingsprogramma leidraad beeldkwaliteit bebouwing Waterfront nader uitwerken

7. Binnen omgevingsprogramma Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) uitbreiden met deelgebied Waterfront
8. Kunst en cultuur in de openbare ruimte zichtbaar maken
9. Verdronken dorp herkenbaar maken
10. Transformatie Slobbeland

Waterfront verbinden

Een belangrijke voorwaarde, voor een goede beleving van het waterfront en het bewaken van de balans tussen functies en activiteiten binnen het gebied, vormt de toegankelijkheid en ontsluiting van het gebied. Om bezoekersstromen rondom de haven van Volendam beter te stroomlijnen en verkeer door het centrum te verminderen gaan we de toegang en herkenbaarheid tot de parkeergelegenheid op het Marinapark Volendam verbeteren (11). Langs het gehele waterfront gaan we wandel- en fietsroutes verbeteren en verbinden (12), waaronder het toegankelijk maken van Zeesluis Edam voor fietsers. Met deze ingrepen willen we specifieke aandacht hebben voor het verbeteren van de toegankelijkheid van recreatietereinen voor wandelaars en fietsers (13). Met het uitbreiden van het aanbod van verschillende recreatieve mobiliteitsknooppunten (parkeerterrein als vertrekpunt om het gebied in te wandelen of te fietsen) willen we recreatieve mogelijkheden verbeteren, verkeersveiligheid vergroten en overlast in de woonomgeving verbeteren (14). De toegankelijkheid van havens willen we in stand houden door middel van samenwerking voor het maaien van fontijnkruid en het bevorderen van ecologische maatregelen om dergelijke excessen te voorkomen (15).

Maatregelen

11. Toegang tot parkeergelegenheid Marinapark Volendam verbeteren
12. Wandel- en fietsroutes verbeteren en verbinden
13. Verbeteren van de toegankelijkheid van recreatietereinen
14. Toeristische en recreatieve mobiliteitsknooppunten (hubs) inrichten
15. Toegankelijkheid havens in stand houden

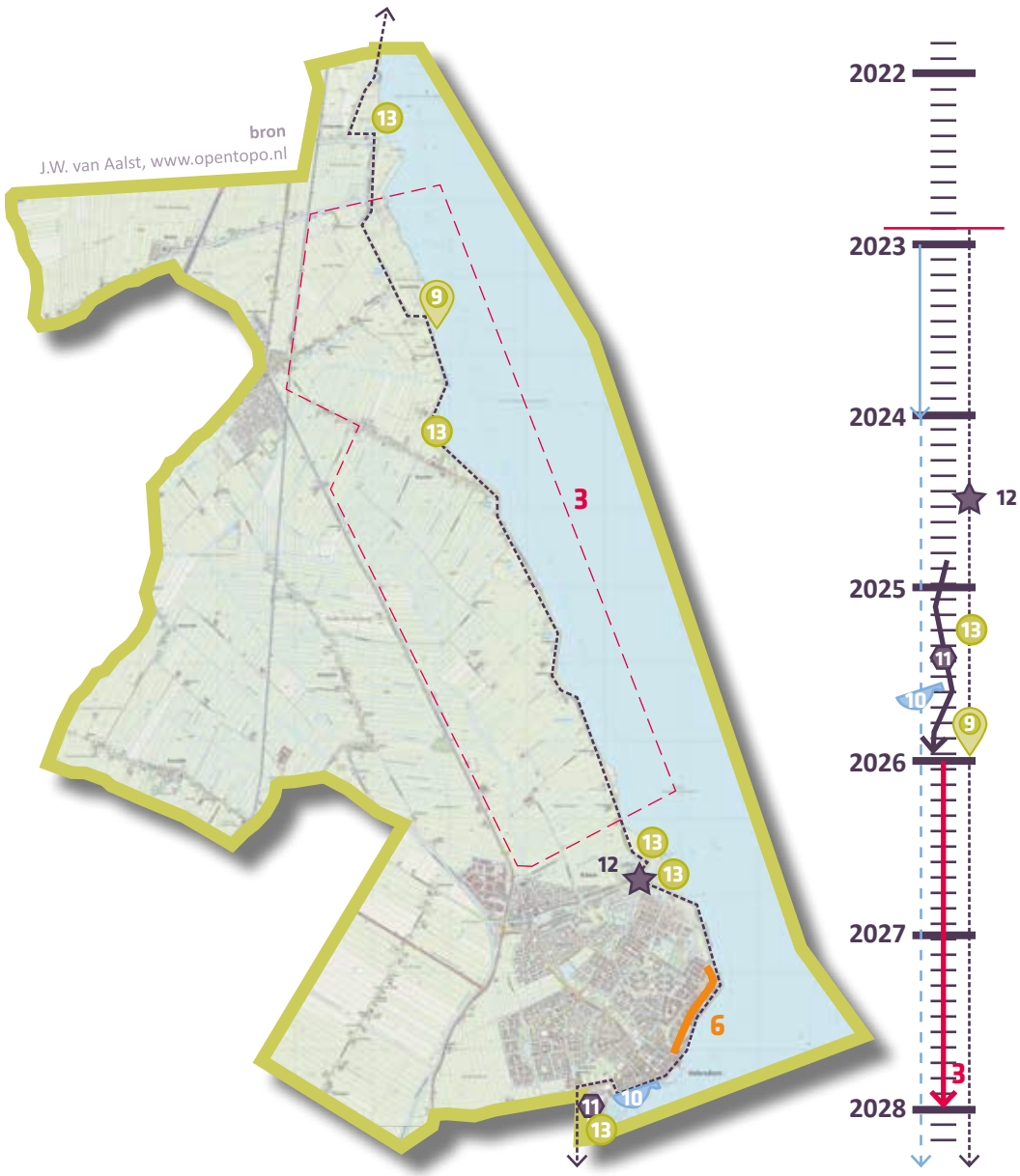

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Samen zetten we koers!

Colofon

Document: Concept Uitvoeringsstrategie 2022
Het voorliggende document is een uitgave van Gemeente Edam-Volendam. Gemeente Edam-Volendam maakt een omgevingsvisie! Een omgevingsvisie is een nieuw beleidsinstrument onder de Omgevingswet dat richting geeft aan de toekomst van de gemeente.

In onze ontwerp omgevingsvisie hebben we ons samenhangende strategische visie, de hoofdlijnen van ons beleid en heldere ambities voor de leefomgeving van Edam-Volendam benoemd. In de voorliggende Uitvoeringsstrategie 2022 stippelen we op samenhangende wijze de route uit hoe, waar en wanneer we uitvoering willen geven aan de doelstellingen en ambities uit onze ontwerp omgevingsvisie. We doen dat aan de hand van de zes grootste opgaven, waar we mee aan de slag gaan. De uitvoeringsstrategie wordt onderdeel van de definitieve omgevingsvisie.

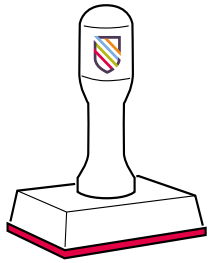

Datum
22 NOVEMBER 2022

Status
COLLEGE VAN B&W
29 NOVEMBER 2022
VASTGESTELD

GEMEENTERAAD EDAM-VOLENDAM
15 DECEMBER 2022
CONCEPT

Heeft u vragen over de omgevingsvisie?
omgevingsvisie@edam-volendam.nl

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Ondernemend en betrokken.

Omgevingsvisie

Gemeente **EDAM-VOLENDAM**

Samen zetten we koers!

W. van der Knoopdreef 1
1132 KN Volendam
Telefoon: 0299-398398
Email: info@edam-volendam.nl

www.edam-volendam.nl